Powszechny

dziennik praw państwa i rządu

dla

cesarstwa austryackiego.

Część XLIV.

Wydana i rozesłana:
w wydaniu wyłącznie niemieckiem: 24. Lipca 1852,
w wydaniu niniejszem: dnia 28. Sierpnia 1852.

Allgemeines

Reichs-Gesetz- und Regierungsblatt

für das

Kaiserthum Oesterreich.

XLIV. Stück.

Ausgegeben und versendet in der deutschen Allein-Ausgabe am 24. Juli 1852,
in der gegenwärtigen Doppel-Ausgabe am 28. August 1852.

Część XLIV.

Wydana i rozesłana:
w wydaniu wyłącznie niemieckiem: 24. Lipca 1852,
w wydaniu niniejszem: 28. Sierpnia 1852.

118.

Traktat względem koleji żelaznej między Austryą, Państwem Kościelnem, Modeną, Parmą i Toskaną,

przez pełnomocników dotyczących rządów podpisany w Rzymie w d. 1. Maja 1851 r. którego ratyfikacye tamże wymienione zostały w d. 18. Sierpnia 1851 r.

My Franciszek Józef pierwszy,

z Bożej łaski Cesarz Austryacki;

Król Węgierski i Czeski, Król Lombardyi i Wenecyi, Dalmacyi, Kroacyi, Slawonii, Galicyi, Lodomeryi i Illiryi; Arcyksiążę Austryi; Wielki-Książę Krakowa; Książę Lotaryngii, Solnogrodu, Styryi, Karyntyi, Krainy, Bukowiny, górnego i dolnego Szląska; Wielki-Książę Siedmiogrodu; Margrabia Morawii; uksiążęcony Hrabia Habsburga i Tyrolu i t. d.

Czynimy wiadomo i zeznajemy wszem w obec i każdemu z osobna, komu na tem zależy:

Ponieważ między Naszym a pełnomocnikami Jego Świątobliwości, i Jego Ces. Król. Wysokości Wielkiego-Księcia Toskany, tudzież Ich król. Wysokości, książąt Modeny i Parmy, względem założenia koleji żelaznej, któraby prez terytorya parmezańskie i modeńskie idąc, a z państw Stolicy Apostolskiej wychodząc, połączyć miała koleje żelazne austryacko-lombardzkie z toskańskiemi, zawarty i podpisany został w Rzymie dnia 1. Maja roku bieżącego, traktat formalny, treści następującej:

XLIV. Stück.

Ausgegeben und versendet in der deutschen Allein-Ausgabe am 24. Juli 1852, in der gegenwärtigen Doppel-Ausgabe am 28. August 1852.

145.

Eisenbahn-Vertrag zwischen Oesterreich, dem Kirchenstaate Modena, Parma und Toscana.

Von den Bevollmächtigten der betheiligten Regierungen unterzeichnet zu Rom am 1. Mai 1851, die Ratification ausgewechselt ebendaselbst am 18. August 1851.

Nos Franciscus Josephus Primus,

divina favente clementia Austriae Imperator;

Rex Hungariae, Bohemiae, Lombardiae et Venetiarum, Dalmatiae, Croatiae, Slavoniae, Galiciae, Lodomeriae et Illiriae; Archidux Austriae; Magnus Dux Cracoviae; Dux Lotharingiae, Salisburgi, Styriae, Carinthiae, Carniolae et Bucovinae; Magnus Princeps Transilvaniae; Marchio Moraviae; Dux superioris et inferioris Silesiae; Comes Habsburgi et Tirolis; Magnus Wojwoda Wojwodinae Serbiae etc. etc.

Notum testatumque omnibus et singulis, quorum interest, tenore praesentium facimus:

Posteaquam Nostrum inter et Plenipotentiarios Suae Sanctitatis, Suaeque Caes. et Reg. Celsitudinis Magni Ducis Hetruriae, nec non Regiarum Celsitudinum Suarum, Mutinae et Parmae Ducum, construendae e ferro viae, quae super Parmae Mutinequae territorio et Sanctae Sedis ditiones excurrendo, austro-longobardicas, cum hetruricis conjungeret vias ferreas, Romae die 1. Maji anni currentis solemnis conventio inita et signata fuit, tenoris sequentis:

Tekst pierwotny.

In nome della santissima ed indivisibile Trinità!

Sua Santità,

Sua Maestà l' Imperatore di Austria, Re d' Ungheria e di Boemia ecc. ecc. ecc.,

Sua Altezza Reale l' Arciduca, Duca di Modena ecc. ecc. ecc.,

Sua Altezza Reale l' Infante di Spagna, Duca di Parma ecc. ecc. ecc., e

Sua Altezza Imperiale e Reale l' Arciduca, Gran Duca di Toscana ecc. ecc. ecc.,

animati dal desiderio di procurare ai rispettivi Stati i vantaggi che possono loro risultare dall' apertura di una strada destinata a congiungere le reti di strade ferrate austro-lombarde con quelle delle consimili strade esistenti in Toscana, hanno determinato di devenire a tale effetto alla stipulazione di una Convenzione speciale, ed hanno a tal fine nominato in Loro Plenipotenziarii:

Per parte della Santa Sede:

Sua Eminenza il signor Cardinale Giacomo Antonelli, Pro-Segretario di Stato di Sua Santità.

Per parte dell' Austria:

Il signor Conte Maurizio Nicola Esterházy-Galantha-Forchtenstein, Gran Croce dell' Ordine Pontificio Piano, di quello Granducale di S. Giuseppe di Toscana, di quello Reale di S. Gennaro delle due Sicilie e dell' Ordine Costantiniano di S. Giorgio di Parma, Ciamberlano di Sua Maestà Imperiale e Reale Apostolica, Suo Inviato straordinario e Ministro plenipotenziario presso la Santa Sede.

Tłumaczenie.

W imieniu przenajświętszej i niepodzielnej Trójcy!

Jego Świątobliwość;

Jego Ces. Król. Mość, Najjaśniejszy Cesarz Austryi, Król Węgierski i Czeski etc. etc. etc.

Jego Król. Wysokość Arcyksiążę, Książę Modeny, etc. etc. etc.

Jego Król. Wysokość Infant Hiszpanii, Książę Parmy, etc. etc. etc. i

Jego c. k. Wysokość Arcyksiążę, Wielki Książę Toskany, etc. etc. etc.

powodowani życzeniem, udzielić Swym państwom korzyści, jakieby wyniknąć mogły z założenia koleji żelaznej, celem połączenia austryacko-lombardzkiej sieci koleji żelaznych z takiemiż kolejami w Toskana istniejącemi, postanowili tym końcem ułożyć osobną konwencyę, do czego zamianowani zostali pełnomocnikami, a to:

Ze strony Stolicy Apostolskiej:

Jego Przewielebność Kardynał, pan Jakób Antonelli, Podsekretarz państwa Jego Świątobliwości.

Ze strony Austryi:

pan hrabia Maurycy Mikołaj Esterházy Galantha-Forchtenstein, kawaler Wielkiego krzyża papiezkiego orderu Piusa, Wielko-książęcego toskańskiego orderu św. Józefa, król. sycyliańskiego orderu św. Januarego i konstantyńskiego orderu św. Jerzego Parmy, Jego Ces. Król. Apostolskiej Mości Szambelan, nadzwyczajny poseł i upełnomocniony minister przy Stolicy Apostolskiej.

Uebersetzung.

Im Namen der heiligen und untheilbaren Dreieinigkeit!

Seine Heiligkeit,

Seine Majestät der Kaiser von Oesterreich, König von Ungarn und Böhmen etc. etc. etc.,

Seine königliche Hoheit der Erzherzog, Herzog von Modena etc. etc. etc.,

Seine königliche Hoheit der Infant von Spanien, Herzog von Parma etc. etc. etc., und

Seine kaiserlich-königliche Hoheit der Erzherzog, Grossherzog von Toscana etc. etc. etc.

haben, beseelt von dem Wunsche, Ihren bezüglichen Staaten die Vortheile zu verschaffen, welche aus der Anlegung einer Eisenbahn zur Verbindung des österreichisch-lombardischen Eisenbahn-Netzes mit den bestehenden derartigen Bahnen Toscanas entspringen können, zu diesem Behufe beschlossen, zu einer besonderen Convention zu schreiten und zu diesem Ende zu Ihren Bevollmächtigten ernannt:

Von Seite des heiligen Stuhles:

Seine Eminenz, den Herrn Cardinal, Jacob Antonelli, Pro-Staats-Secretär Seiner Heiligkeit.

Von Seite Oesterreichs:

den Herrn Grafen Moriz Nicolaus Esterházy-Galantha-Forchtenstein, Grosskreuz des päpstlichen Pius-Ordens, des grossherzoglich-toscanischen St. Joseph-Ordens, des königlich-sicilianischen St. Januarius-Ordens und des constantinischen St. Georg-Ordens von Parma, Seiner k. k. Apostolischen Majestät Kämmerer, ausserordentlicher Gesandter und bevollmächtigter Minister bei dem heiligen Stuhle.

Per parte di Modena:

Il signor Conte Francesco Malaguzzi, Tenente Colonnello e Ciamberlano di Sua Maestà Imperiale Reale Apostolica, Cavaliere di 2. Classe di S. Anna di Russia, Commendatore dell' Ordine Pontificio di S. Gregorio Magno, e di quello di S. Giorgio della Riunione, Cavaliere di 3. Classe dell' Aquila rossa di Prussia.

Per parte di Parma:

Il signor Dottore Marco Aurelio Onesti, Commendatore del sacro angelico Imperiale Ordine Constantiniano di S. Giorgio di Parma, e del Reale Ordine di Francesco I. delle due Sicilie, Consigliere di Stato effettivo, Ministro di Stato pel Dipartimento delle finanze.

Per parte della Toscana:

Il signor Consigliere Giovanni Baldasseroni, Senatore della Toscana, Cavaliere dell' Ordine insigne e militare di S. Stefano Papa e Martire, Cavaliere Gran Croce dell' Ordine del Merito sotto il titolo di S. Giuseppe, Gran Croce dell' Ordine Imperiale Austriaco di Leopoldo, Gran Croce decorato del gran Cordone della sacra Religione ed Ordine militare dei S. S. Maurizio e Lazzaro di Sardegna, Gran Croce dell' Ordine Pontificio di S. Gregorio Magno, Gran Cordone dell' Ordine di S. Gennaro delle due Sicilie, Senatore Gran Croce del sacro angelico Imperiale Ordine Costantiniano di S. Giorgio di Parma, decorato della Croce di prima classe pel Merito civile dell' Ordine Parmense di S. Lodovico, Ciamberlano di Sua Altezza Imperiale Reale il Gran Duca, Suo Ministro-Segretario di Stato pel Dipartimento delle finanze, del commercio e di lavori pubblici, Presidente del Consiglio dei Ministri ecc. ecc.

Ze strony Modeny:

pan hrabia Franciszek Malaguzzi, Podpułkownik i Szambelan Jego Ces. Kr. Apostolskiej Mości, kawaler rosyjskiego orderu św. Anny kl. II, komandor papiezkiego orderu św. Grzegorza Wielkiego i orderu św. Grzegorza nowego połączenia, rycerza pruskiego orderu orła czerwonego III. klasy.

Ze strony Parmy:

pan Dr Markus Aureliusz Onesti, komandor konstantyńskiego orderu św. Grzegorza i król. Parmezańskiego orderu Franciszka I. obojej Sycylii, rzeczywisty radzca, minister Stanu dla wydziału finansów.

Ze strony Toskany:

pan radzca Jan Baldasseroni, senator Toskany, kawaler toskańskiego orderu św. Szczepana, kawaler Wielkiego-krzyża orderu zasług św. Józefa, Wielkiego krzyża ces. austryac. orderu Leopolda, Wielkiego krzyża sardyńskiego orderu św. Maurycyusza i Łazarza, Wielkiego krzyża papiezkiego orderu św. Grzegorza Wielkiego, Senator Wielkiego krzyża orderu konstantyńskiego św. Jerzego Parmy, krzyża zasług cywilnych klasy I, orderu św. Ludwika Parmy, Jego Ces. Król. Wysokości Wielkiego Księcia Szambelan; minister-sekretarz Stanu dla wydziału finansów, handlu i robót publicznych, prezydent Rady ministrów itd. itd.

Von Seite Modenas:

den Herrn Grafen Franz Malaguzzi, Oberstlieutenant und Kämmerer Seiner k. k. Apostolischen Majestät, Ritter des russischen St. Annen-Ordens II. Classe, Commandeur des päpstlichen Ordens des heiligen Gregor des Grossen und des St. Georg-Ordens der Wiedervereinigung, Ritter des preussischen rothen Adler-Ordens III. Classe.

Von Seite Parmas:

den Herrn Dr. Marcus Aurelius Onesti, Commandeur des constantinischen St. Georg-Ordens von Parma und des königlichen Ordens Franz I. beider Sicilien, wirklichen Staatsrath, Staatsminister für das Finanz-Departement.

Von Seite Toscanas:

den Herrn Rath Johann Baldasseroni, Senator von Toscana, Ritter des toscanischen St. Stephan-Ordens, Ritter-Grosskreuz des St. Joseph-Verdienst-Ordens, Grosskreuz des kaiserlich-österreichischen Leopold-Ordens, Grosskreuz des sardinischen St. Mauritius- und Lazarus-Ordens, Grosskreuz bes päpstlichen Ordens des heiligen Gregor des Grossen, Grosskreuz des sicilianischen St. Januarius-Ordens, Senator-Grosskreuz des constantinischen St. Georg-Ordens von Parma, Civil-Verdienstkreuz I. Classe des St. Ludwig-Ordens von Parma, Seiner k. k. Hoheit des Grossherzoges Kämmerer, Minister-Staats-Secretär für das Departement der Finanzen, des Handels und der öffentlichen Arbeiten, Ministeraths-Präsident etc.

I quali essendosi riuniti in Roma ed avendo esibiti i loro pieni poteri, trovati in buona e debita forma e quelli scambiatisi, hanno convenuto e stipulato gli Articoli seguenti con la riserva delle ratifiche dei rispettivi Sovrani.

Articolo 1.

La Santa Sede, l'Impero Austriaco, i Duchi di Modena e di Parma, ed il Gran Duca di Toscana penetrati dalla importanza di agevolare i mezzi di comunicazione fra i Loro Stati ed ampliare così le scambievoli relazioni di buona vicinanza, concordano la costruzione di una strada ferrata che assumerà il nome di

„Strada ferrata dell' Italia centrale"

e che partendo, per una parte da Piacenza si debba dirigere per Parma a Reggio, e per l'altra parte staccandosi da Mantova proceda ugualmente a Reggio, e di colà per Modena e Bologna a Pistoja od a Prato, secondo che sarà riconosciuto più agevole e men dispendioso il passaggio dell' Apennino, congiungendosi infine, nell' una o l'altra di dette città, alla rete delle strade ferrate toscane.

Articolo 2.

È annessa alla presente Convenzione la carta geografica sulla quale è in colore azzurro tracciato l'andamento della linea con la quale sviluppasi il concetto espresso nel' Articolo precedente, fermo sempre quanto è in esso avvertito circa al punto nel quale la strada traversa l'Apennino per congiungersi alle strade toscane, ciò che si riserva, nel migliore interesse dell' impresa, a studii e verificazioni ulteriori.

Którzy zebrawszy się w Rzymie, i udzieliwszy sobie wzajemnie pełnomocnictwa, w dobrej i należytej formie uznane, z zastrzeżeniem ratyfikacyj rządów dotyczących, ułożyli Artykuły następujące:

Artykuł 1.

Stolica Apostolska, Cesarz austryacki, książęta Modeny i Parmy, Wielki-książę Toskany—przeświadczeni, jak ważną jest rzeczą ułatwić środki obrotowe między państwami Swemi, i przez to wzajemnie rozszerzyć dobre stosunki sąsiednie —uchwalili jednomyślnie założyć kolej żelazną pod nazwą:

„włoska kolej żelazna centralna"

która z jednej strony z Piacenza wychodząc, przez Parma do Reggio, a z drugiej strony z Mantua wychodząc, także do Reggio, a ztąd przez Modena i Bologna do Pistoja albo do Prato, wedle tego, gdzie założenie jej na Apeninach okaże się łatwiejszem i mniej kosztownem — prowadzoną i nareszcie przy jednem lub drugiem z miast rzeczonych z siecią kolei żelaznych w Toskana połączoną być ma.

Artykuł 2.

Do niniejszej konwencyi, przyłączony jest krajobraz, w którym linja w powyższym artykule rzeczona, skreśloną i niebieską farbą jest uwidocznioną; zawsze jednak utrzymuje się w swej mocy uwaga, w powyższym artykule wspomniona, dotycząca punktu, gdzie kolej przecinać ma Apeniny, celem połączenia z kolejami toskańskiemi, w której to mierze w interesie przedsiębiorstwa, zastrzegają się dalsze studya i dochodzenia.

Welche, nachdem sie in Rom zusammengetreten sind, und ihre in guter und gehöriger Form befundenen Vollmachten sich gegenseitig mitgetheilt hatten, mit Vorbehalt der Ratificationen der bezüglichen Regierungen die folgenden Artikel vereinbarten:

Artikel 1.

Der heilige Stuhl, der österreichische Kaiserstaat, die Herzoge von Modena und Parma und der Grossherzog von Toscana — durchdrungen von der Wichtigkeit, die Verkehrsmittel zwischen Ihren Staaten zu erleichtern und damit die gegenseitigen guten nachbarlichen Beziehungen zu erweitern — beschliessen einstimmig die Erbauung einer Eisenbahn, welche die Benennung:

„italienische Central-Eisenbahn"

zu erhalten hat, und welche einer Seits von Piacenza *ausgehend über* Parma *nach* Reggio, *und anderer Seits von* Mantua *auslaufend, ebenfalls nach* Reggio *und von da über* Modena *und* Bologna *entweder nach* Pistoja *oder nach* Prato, *je nachdem sich die Passirung der Apenninen leichter und minder kostspielig erweisen wird, führen, und endlich bei der einen oder der anderen der genannten Städte an das toscanische Eisenbahn-Netz sich anschliessen soll.*

Artikel 2.

Der gegenwärtigen Convention ist eine Landkarte beigefügt, in welcher die im vorhergehenden Artikel bezeichnete Linie entwickelt und mit blauer Farbe ersichtlich gemacht worden ist, stets aber soll die im obigen Artikel gemachte Bemerkung rückssichtlich des Punctes, wo die Bahn die Apenninen wegen des Anschlusses an die toscanischen Bahnen zu durchschneiden hat, aufrecht erhalten werden, worüber man im Interesse des Unternehmens, weitere Studien und Erhebungen zu machen, sich vorbehält.

Articolo 3.

Il Governo Imperiale Austriaco si obbliga di ultimare a tutte sue spese e contemporaneamente alla strada che forma soggetto della presente Convenzione, le proprie strade ferrate tanto fino a Piacenza quanto fino a Mantova, permettendo in ambidue questi punti che le strade stesse si congiungano alla nuova strada centrale italiana.

Articolo 4.

Il R. Governo Toscano ugualmente promette che le proprie strade ferrate da Pistoja a Lucca, e da Pistoja a Firenze saranno ultimate contemporaneamente, se non prima, della nuova strada centrale.

Articolo 5.

La costruzione della strada ferrata per l'Italia centrale sarà affidata ad una o più Società intraprenditrici, a quelle migliori condizioni che sarà possibile di stabilire per diligenza della Commissione, di cui sarà parlato in appresso. — Frattanto i Governi interessati concordano fin d'ora di assicurare alla Società, o alle Società suddivisate i seguenti benefizii e privilegi, cioè:

a) protezione ed assistenza efficace per eseguire tutti gli studii e successivamente tutti i lavori necessarii per condurre l'impresa;

b) diritto di procedere per via di espropriazione coatta all' acquisto di qualsivoglia terreno o fabrica che sia necessario per l'esecuzione della strada, come per l'erezione di tutti gli stabili necessarii al servizio della medesima, ritenuto nella Società espropriante l'obbligo di indennizzare pienamente i possessori espropriati e guarentire l'interesse a termini di giusti-

Artykuł 3.

Rząd ces. austr. bierze na się obowiązek, zupełnie swym kosztem i jednocześnie z budową koleji, przedmiot niniejszej konwencyi stanowiącą, ukończyć własne koleje żelazne tak do Piacenzy jak do Mantuy, i dozwala, ażeby się takowe połączyły w obu tych punktach z koleją włoską centralną.

Artykuł 4.

Rząd król. tostkański przyrzeka także, iż swe koleje żelazne z Pistoja do Florencyi jednocześnie połączy, jeżeli nie pierwej, z nową koleją centralną.

Artykuł 5.

Wybudowanie włoskiej kolei żelaznej centralnej, poruczone będzie jednemu lub więcej towarzystwom przedsiębiorczym pod jak najlepszemi warunkami, przez komisyę, o której wyżej będzie mowa, ułożyć się mającemi.

Tymczasem uchwaliły rządy dotyczące, obecnie już zawarować towarzystwu lub towarzystwom koncesye lub przywileje następujące:

a) Obronę i dzielną pomoc pod względem dochodzeń i zasadzających się na nich robót, do przedsiębiorstwa potrzebnych;

b) prawo ekspropryacyi drogą przymusu przy zakupieniu jakiegobądź gruntu lub budynku, potrzebnego tak dla założenia koleji, jak dla założenia urządzeń, do jej prowadzenia służących, przyczem wywłaszczające towarzystwo obowiązek na siebie bierze, wywłaszczonym posiadaczom szkodę zupełnie wynagrodzić, a dla prowizyj w razie zwłoki wypłaty pra-

Artikel 3.

Die kaiserlich-österreichische Regierung macht sich verbindlich, ganz auf ihre Kosten und gleichzeitig mit dem Bahnbaue, welcher den Gegenstand der gegenwärtigen Convention bildet, die eigenen Eisenbahnen sowohl bis Piacenza, *als bis* Mantua *zu vollenden, und gestattet, dass sich dieselben an diesen beiden Puncten an die italienische Centralbahn anschliessen.*

Artikel 4.

Die königlich-toscanische Regierung verspricht ebenfalls, dass ihre Eisenbahnen von Pistoja *nach* Lucca *und von* Pistoja *nach* Florenz *gleichzeitig mit der neuen Centralbahn, wenn nicht noch früher, vollendet seyn werden.*

Artikel 5.

Der Bau der italienischen Central-Eisenbahn wird einer oder mehreren Unternehmungs-Gesellschaften unter den bestmöglichsten, von der Commission, von welcher später die Rede seyn wird, festzustellenden Bedingungen überlassen werden.

Unterdessen sind die theilnehmenden Regierungen übereingekommen, von nun an der Gesellschaft oder den Gesellschaften die nachfolgenden Begünstigungen und Privilegien zuzusichern, und zwar:

a) *Schutz und kräftige Unterstützung, um alle Erhebungen und hierauf alle Arbeiten vorzunehmen, welche zur Durchführung des Unternehmens nothwendig sind;*

b) *das Recht, bei der Einlösung von was immer für einem Grundstücke oder Gebäude welches sowohl für die Anlage der Bahn, als für die Errichtung der zum Betriebe derselben erforderlichen Herstellungen nothwendig ist, im Zwangswege zur Expropriation zu schreiten, wobei die expropriirende Gesellschaft die Verpflichtung auf sich zu nehmen hat, die expropriirten Besitzer vollkommen zu entschädigen, und für die*

zia, secondo le leggi vegianti nei respettivi Stati ed i sistemi praticati in altri casi congeneri;

c) privilegio esclusivo per la durata non maggiore i cento, intedanni endosind che la maggiore o minore durata della concessione dovrà formare appunto articolo di negoziazione fra la Commissione e le Società concorrenti, e salvo in questo rapporto le dichiarazioni che si contengono nel successivo Articolo 24;

d) esenzione da qualunque imposta ordinaria, straordinaria e speciale sulla strada, suoi accessorii ed esercizio della medesima, e libera introduzione franca di dazio o di altre gabelle per tutti i ferramenti, macchine, attrezzi ed oggetti strettamente ed esclusivamente necessarii alla costruzione della strada, primo armamento ed attivazione della medesima; esenzione dal diritto proporzionale di cui fossero passivi tutti gli atti che la Società dovesse stipulare per la costruzione della strada, quali saranno registrati, o come dicesi, interinati col pagamento del minimum fra i diritti fissi stabilito dalle leggi dei rispettivi paesi. — È però ben inteso che la Società continuerà a pagare l'imposta territoriale sulla cifra per la quale i terreni o le fabriche da essa acquistate figuravano ai pubblici Catasti secondo la precedente loro destinazione;

wną dać ewikcyę, podług ustaw, w właściwych państwach istniejących i podług systemów, w innych podobnych przypadkach zachowywanych;

c) przywilej wyłączny na czas trwania nie dłużej nad lat sto, przyczem nadmienia się, iż dłuższe albo krótsze trwanie koncesyi tej stanowić winno przedmiot własnego układu między komisyą i towarzystwem konkurującem, z zastrzeżeniem oświadczeń, tu odnoszących się, w niżej następującym artykule 24 zawartych;

d) uwolnienie od wszelkiego zwyczajnego, nadzwyczajnego i specyalnego podatku dla koleji, jej przynależytości i przemysłowania, tudzież wolny od cła i innych podatków przywóz wszelkiego żelaza, maszyn, naczyń i przedmiotów, ściśle i wyłącznie potrzebnych dla założenia kolei, pierwszego wystawienia budowy zwierzchniej i wprowadzenia tejże w ruch.

Uwolnienie od opłaty proporcyonalnej, którejby ulegać miały dokumenta, wystawić się mające przez towarzystwo w przedmiocie wybudowania kolei żelaznej, które to dokumenta wszystkie wciągane będą za opłatą minimum stałych należytości, ustanowionych przez ustawy w dotyczących krajach.

Rozumie się atoliż samo przez się, iż towarzystwo i nadal opłacać będzie winno podatek gruntowy od gruntów i budynków wykupionych, a to podług cyfry, zaciągnionej stosownie do dawniejszego ich przeznaczenia w publicznych księgach gruntowych.

Verzugszinsen dem Rechte gemäss, nach den, in den bezüglichen Staaten bestehenden Gesetzen und in anderen ähnlichen Fällen befolgten Systemen, Gewähr zu leisten;

c) *ausschliessliches Privilegium für eine nicht längere Dauer als von hundert Jahren, wobei man bemerkt, dass die längere oder kürzere Dauer dieser Concession der Gegenstand einer eigenen Unterhandlung zwischen der Commission und der concurrirenden Gesellschaft bilden wird, mit Vorbehalt der, im später folgenden Artikel 24 enthaltenen hierauf bezüglichen Erklärungen;*

d) *Befreiung von jeder gewöhnlichen ausserordentlichen und speciellen Steuer für die Bahn sammt Zugehör und deren Betrieb; dann die von Zoll- und anderen Abgaben freie Einfuhr alles Eisens, der Maschinen, Geräthschaften und Gegenstände, welche strenge und ausschliesslich für den Bau, die erste Herstellung des Oberbaues und für die Inbetriebsetzung der Bahn nothwendig sind.*

Befreiung von der proportionellen Gebühren-Entrichtung, welcher von der Gesellschaft für den Bau der Eisenbahn zu verfassende, Urkunden unterworfen wären, welche Urkunden sämmtlich gegen Entrichtung des Minimums der durch die Gesetze in den bezüglichen Ländern festgestellten fixen Gebühren werden eingetragen werden.

Es versteht sich aber von selbst, dass die Gesellschaft fortfahren muss, die Grundsteuer für die, von ihr eingelösten Gründe und Gebäude nach der Ziffer zu entrichten, mit welcher selbe ihrer früheren Bestimmung gemäss in den öffentlichen Grundbüchern eingetragen waren.

e) garanzia di un minimum di interesse sul capitale che, dentro certi limiti, sarà effettivamente impiegato nella costruzione della strada.

Articolo 6.

In compenso agli accennati benefizii, la Società concessionaria, dovrà sottomettersi a tutte le condizioni ed oneri inerenti a simili intraprese e fra le altre a quelle che appresso:

a) ultimare gli studii preparatorii atti a scegliere e tracciare la linea stradale, entro un anno dal momento che verrà stipulato con essa l'atto di concessione. E segnatamente per ciò che riguarda la communicazione fra Bologna e la Toscana, la Società concessionaria dovrà studiare ugualmente la linea fra Bologna e Pistoja che quella fra Bologna e Prato, onde porre i Governi in istato di scegliere quella più conveniente all'impresa, e per la linea da Bologna per la Porretta a Pistoja, come per quelle dei Ducati di Modena e di Parma potrà profittare degli studii che fossero gia fatti, di contro al debito compenso verso i proprietarii dei medesimi;

b) incominciare contemporaneamente i lavori in cinque punti entro il termine di un mese da che la linea sarà stata definitivamente approvata, attaccando l'opera da cinque parti, cioè Pistoja, o Prato, Bologna, Modena, Piacenza e Mantova, dividendoli in modo tale, che la strada tutta debba essere terminata in quattro anni, decorrendi dal giorno in cui l'intera linea stradale

e) Zabezpieczenie minimum prowizyj od kapitału w pewnych granicach na wystawienie koleji żelaznych, rzeczywiście użytego.

Artykuł 6.

W odwzajemnieniu się za wyż rzeczone koncesye, zobowiąże się towarzystwo ukoncesyonowane do wszystkich warunków i ciężarów, do podobnych przedsiębiorstw przywiązanych, a między innemi do następujących:

a) Wszelkie przygotowawcze dochodzenia, celem wybrania i wytyczenia linii koleji żelaznej, ukończy towarzystwo w ciągu roku, licząc od chwili zawarcia aktu koncesyi.

Mianowicie weźmie towarzystwo ukoncesyowane, co się tycze połączenia między Bologną a Toskaną, pod ścisłą rozwagę swą tak liniję między Bologna i Pistoja, jako też liniję między Bologna i Prato, by rządy przez to w stanie widzieć się mogły, stosowniejszą do tego przedsiębiorstwa wybrać liniję; co się tycze linii z Bologna przez Poretta do Pistoja, tudzież linii w księstwach Modena i Parma, towarzystwo rzeczone użyć może dochodzeń, jakieby już poczynione były, za należytem wynagrodzeniem właścicieli środków ku temu pomocnych.

b) W ciągu jednego miesiąca po ostatecznem potwierdzeniu linij będą roboty jednocześnie na pięciu punktach rozpoczęte, a ponieważ budowa na pięciu miejscach ma być rozpoczętą, to jest: w Pistoja albo w Prato, Bologna, Modena, Piacenca i Mantua, roboty w ten sposób podzielone być mają, ażeby cała kolej w ciągu lat czterech, od dnia ostatecznego potwier-

e) *Gewährleistung eines Minimums von Interessen des Capitales, welches, innerhalb gewisser Gränzen, für den Eisenbahnbau wirklich verwendet werden wird.*

Artikel 6.

In Gegenleistung für die vorbezeichneten Begünstigungen, wird sich die concessionirte Gesellschaft allen ähnlichen Unternehmungen anhaftenden Bedingungen und Lasten zu unterwerfen haben, und unter anderen den nachfolgenden:

a) *Die Vorerhebungen zur Wahl und Tracirung der Bahnlinie innerhalb Eines Jahres, von dem Zeitpuncte des Abschlusses des Concessions-Actes an gerechnet, zu vollenden.*

Und namentlich wird die concessionirte Gesellschaft rücksichtlich der Verbindung zwischen Bologna *und* Toscana, *sowohl die Linie zwischen* Bologna *und* Pistoja, *als auch jene zwischen* Bologna *und* Prato, *ihren Studien zu unterziehen haben, um die Regierungen in den Stand zu setzen, die für dieses Unternehmen zweckmässigere Linie wählen zu können; hinsichtlich der Linie von* Bologna *über* Poretta *nach* Pistoja, *so wie jener in den Herzogthümern* Modena *und* Parma, *wird selbe die allfälligen schon gemachten Erhebungen gegen die gebührende Vergütung an die Eigenthümer dieser Behelfe benützen können.*

b) *Die Arbeiten gleichzeitig an fünf Puncten innerhalb des Verlaufes Eines Monates nach der definitiven Genehmigung der Linie zu beginnen, und indem der Bau an den fünf Stellen, nämlich von* Pistoja *oder* Prato, Bologna, Modena, Piacenza *und* Mantua *aus in Angriff zu nehmen ist, werden die Arbeiten in der Art abzutheilen seyn, dass die ganze Bahn binnen vier Jahren, von dem Tage der definitiven Genehmigung der*

sarà stata definitivamente approvata e specialmente quanto alla comunicazione fra Bologna e la Toscana è determinato che i lavori si comincino insieme dal punto di confine dei due Stati e di là si scenda verso le città che si debbono collegare;

c) sottomettersi intieramente alla sorveglianza ed ispezione tecnico-amministrativa della Commissione, di che appresso, come degli Ingegneri ed Ispettori che saranno alla medesima delegati;

d) stabilire d'accordo con essa Commissione non tanto il termine di durata della concessione, quanto il minimo dell'interesse che dovrà esserle garantito, il numero delle stazioni di che la strada deve essere corredata, la località delle medesime, il numero delle corse che per il meno dovranno eseguirsi, il massimo dei prezzi esigibili per il trasporto delle persone o delle merci, ed ogni altra disposizione di disciplina conveniente a cautelare la sicurezza personale e l'interesse degli utenti la strada, analogamente a quanto si pratica sopra altre strade ferrate italiane.

dzenia całej linii, ukończoną została, a w szczególności, co się tycze połączenia między Bologna i Toskana stanowi się, że roboty od punktu granicznego obu państw jednocześnie rozpoczęte i dalej aż do obu miast, połączyć się mających, prowadzone być winny;

c) techniczno-administracyjny nadzór i inspekcya, poddane będą zupełnie komisyi, o której później będzie mowa, niemniej inżynierom jej i inspektorom przez komisyę zesłanym;

d) w porozumieniu z tą komisyą ustanowione będą nietylko czas trwania koncesyi, lecz też i minimum prowizyj, które towarzystwu zagwarantowane będzie, liczba placów stacyjnych, w które kolej opatrzoną być musi, stanowiska onychże, liczba jazd, ile ich najmniej odbyć należy, maksymum cen żądać się mających od transportu osób i towarów, tudzież wszelkie inne zarządzenia i środki, służące do zachowania osobistej bezpieczności i interesu osób, koleji używających, wszystko to wedle analogii z sposobem postępowania przy innych włoskich kolejach żelaznych zaprowadzonym.

Articolo 7.

Fino al totale compimento della strada centrale, gli introiti eventuali sopra i tronchi che già fossero in esercizio, si devolveranno a reintegrare il capitale impiegato nella costruzione, a carico del quale cadranno gli interessi che la Società dovesse corrispondere sopra i versamenti fatti dagli Azionisti, e computabili a scala in ragione di tempo dalla data dei versamenti medesimi.

Artykuł 7.

Aż do zupełnego ukończenia centralnej koleji żelaznej, użytemi będą dochody, jakieby wpłynęły z części w ruch wprowadzonych, do pokrycia kapitału, na wybudowanie koleji użytego, z którego towarzystwo opłacić winno prowizye od wpłat, przez akcyonaryuszów poczynionych, podług skali do czasu tychże wpłat odnoszącej się.

ganzen Linie an gerechnet, beendiget werde, und es wird insbesondere in Betreff der Verbindung zwischen Bologna *und* Toscana *festgestellt, dass die Arbeiten von dem Gränzpuncte beider Staaten ausgehend zugleich begonnen, fortgesetzt, und gegen die beiden zu verbindenden Städte fortgesetzt werden;*

c) *sich der technisch-administrativen Ueberwachung und Inspicirung durch die Commission, von welcher später gesprochen wird, so wie durch die Ingenieure und Inspectoren, welche von ihr werden abgeordnet werden, gänzlich zu unterwerfen;*

d) *im Einvernehmen mit dieser Commission nicht nur die Zeit der Dauer der Concession, sondern auch das Minimum der Interessen, welches der Gesellschaft garantirt werden wird, die Anzahl der Stationsplätze, womit die Bahn versehen werden muss, die Standpuncte derselben, die Anzahl der Fahrten, welche zum wenigsten stattfinden sollen, das Maximum der abzufordernden Preise für den Personen- und Waarentransport und jede andere Anordnung und Massregel zur Wahrung der persönlichen Sicherheit und des Interesses der, die Bahn Benützenden in Analogie mit den, auf den anderen italienischen Eisenbahnen eingeführten Verfahrungsweisen festzustellen.*

Artikel 7.

Bis zur gänzlichen Beendigung der Central-Eisenbahn sind die, auf den früher schon in Betrieb gesetzten Strecken sich allenfalls ergebenden Einnahmen zur Deckung des, auf den Bau verwendeten Capitales, von welchem die Gesellschaft die Interessen für die, von den Actionären geleisteten Einzahlungen, nach einer nach Massgabe der Zeit dieser Einzahlungen sich richtenden Scala, zu bestreiten hat, zu verwenden.

Articolo 8.

Per quanto sià possibile, si fisserà fin da principio sul risultato di perizie estimative, con a Società intraprenditrice il capitale socale, dentro la concorrenza del quale vuolsi ristretta la garanzia di un minimum di interesse a carico dei Governi contraenti.

Tutte le volte che ciò non si possa assolutamente conseguire, si darà luogo a stipulare e quindi operare come appresso:

Condotta la strada sotto la assoluta dipendenza ed ispezione della Commissione, sarà al momento dell'apertura totale di essa, verificata tutta la spesa occorsa per la costruzione, armamento e corredo di esercizio della medesima, e quella somma costituirà il capitale sul quale si intende dai Governi garantito quel minimum d'interesse che sarà concordato.

Articolo 9.

Qualora dopo i primi due anni dal momento della totale apertura della strada risultasse dai conti dell'esercizio della medesima che gli utili netti non fossero nel loro complesso tali da coprire il minimum dell'interesse stato garantito sul capitale determinato come nell'Articolo precedente, in tal caso la Società avrà il diritto di convenire coi Governi contraenti che venga portata ad effetto l'assicurazione di quell'interesse nel limite pattuito. L'effetto di questa convenzione è retroattivo alle due annate precedenti.

Articolo 10.

Con la garanzia che si assumono, gli Stati contraenti non resteranno mai esposti ad altre obbligazioni, che a quella di pagare la sola differenza che si verifichi fra la rendita netta realizzata sull'intiero andamento

Artykuł 8.

O ile to stać się może, już zaraz z początku ustanowionym zostanie na podstawie kosztorysów, spólnie z towarzystwem przedsiębiorącem, kapitał towarzystwa, do którego ograniczonem być winno zabezpieczenie minimum prowizyj, ze strony rządów kontraktujących. We wszystkich przypadkach, gdzie się to uskutecznić nie da, stanowi się postępowanie następujące:

Po ukończeniu koleji pod bezwzględną uległością i nadzorem komisyi, wykazany będzie przy zupełnem jej otworzeniu ogólny wydatek, łożony na jej wyprowadzanie, na wystawienie budowy zwierzchniej, i na urządzenie do jej ruchu potrzebne, i ta summa stanowić będzie kapitał, do którego odnosić się ma zabezpieczenie minimum interesów ze strony rządów.

Artykuł 9.

Jeżeliby w pierwszych dwóch latach, licząc od chwili zupełnego otworzenia koleji z porachunków prowadzenia koleji wykazało się, iż czysty dochód, w całości go wziąwszy, nie jest dostatecznym do pokrycia minimum prowizyj od kapitału, stosownie do poprzedzającego artykułu oznaczonego, wówczas towarzystwo prawo mieć będzie, ułożyć się z rządami kontraktującemi, ażeby zapewnienie owych prowizyj, uskutecznionem zostało w wymiarze oznaczonym.

Układ ten wstecz działać będzie na obadwa lata poprzedzające.

Artykuł 10.

Przez gwarancyę, którą na się przejęły rządy kontraktujące, nie będą te miały do wypełnienia żadnego obowiązku innego, oprócz tego, iż wynagrodzą wypadającą różnicę między dochodem czystym z zupeł-

Artikel 8.

In so weit es möglich ist, wird gleich Anfangs auf Grundlage der Ergebnisse von Kosten-Voranschlägen mit der unternehmenden Gesellschaft das gesellschaftliche Capital festgesetzt werden, bis zu welchem die Zusicherung des Minimums der Interessen auf Rechnung der contrahirenden Regierungen sich beschränken soll. In allen Fällen, wo diess zu bewerkstelligen nicht thunlich wäre, wird festgesetzt und hiernach verfahren werden, wie folgt:

Nachdem die Bahn unter der absoluten Abhängigkeit und der Aufsicht der Commission ausgeführt seyn wird, wird bei der gänzlichen Eröffnung derselben die für die Bauführung, für die Herstellung des Oberbaues und für die, zu deren Betrieb erforderliche Ausstattung gemachte Gesammtauslage richtig gestellt werden, und diese Summe wird das Capital bilden, für welches die Zusicherung des Interessen-Minimums von Seite der Regierungen zu gelten hat.

Artikel 9.

Wenn sich in den zwei ersten Jahren von dem Zeitpuncte der gänzlichen Eröffnung der Bahn an gerechnet, aus den Betriebs-Rechnungen ergeben sollte, dass der Rein-Ertrag, im Ganzen genommen, nicht hinreicht, um das Interessen-Minimum nach dem, in Gemässheit des vorhergehenden Artikels ermittelten Capitale zu decken, so wird die Gesellschaft das Recht haben, mit den contrahirenden Regierungen das Uebereinkommen zu treffen, damit die Zusicherung jener Interessen in dem bestimmten Ausmasse zur Vollziehung komme.

Diese Uebereinkunft hat auf diese zwei vorhergegangenen Jahre zurückzuwirken.

Artikel 10.

Durch die Garantie, welche die contrahirenden Regierungen übernommen haben, werden dieselben keine andere Verpflichtung zu erfüllen haben, als jene, den sich ergebenden Unterschied zwischen dem Rein-Erträgnisse des gesammten Betriebes der Central-Eisen-

della strada centrale e l'importare dell'interesse garantito sul capitale sociale determinato.

Articolo 11.

La rendita netta per gli effetti espressi nell'Articolo precedente, sarà quella che risulterà dagli annui incassi, detratte le spese del mantenimento della strada e suo esercizio, esclusa ogni qualunque prelevazione di fondo di riserva, ed esclusa altresì ogni spesa dipendente da qualsivoglia ristauro straordinario di cui per qualunque causa si verificasse il bisogno.

Articolo 12.

All'oggetto che dette spese siano tenute nei giusti limiti, nè venga la rendita, per detrazione delle medesime, oltre la debita misura diminuita, dovrà ogni anno essere sottoposto alla Commissione governativa, per la conveniente approvazione, uno stato di previsione di esse spese, nè oltre la cifra da questo stato risultante potranno valutarsi le spese nello stabilire la differenza fra la rendita netta e l'importare dell'interesse garantito.

Articolo 13.

Se per caso fortuito straordinario e di forza maggiore restasse interrotto, per un lasso di tempo non breve, il regolare esercizio della strada, o in totalità, o per un tratto superiore alla terza parte della lunghezza della medesima, si intenderà pure sospeso, durante la detta interruzione l'effetto della accordata garanzia.

Articolo 14.

Le somme che gli Stati contraenti dovessero pagare alla Società concessionaria in conseguenza della garanzia precitata, dovranno essere loro rimborsate sopra le

nej administracyi koleji żelaznej centralnej się ukazującym, a summą prowizyj zabezpieczonych od ustanowionego kapitału towarzyskiego.

Artykuł 11.

Dochód czysty tym końcem oznaczyć się mający, stanowić będzie ten, który pozostanie z dochodów rocznych, po odtrąceniu wydatków na utrzymanie i prowadzenie koleji potrzebnych, przyczem jednak wyłączone zostają wszelkie potrącenia dla funduszu rezerwowego, tudzież wszelkie wydatki, sprowadzone przez jakiekolwiekbądź nadzwyczajne reparatury, bez różnicy powodu, dla któregoby się takowe ukazały koniecznie potrzebnemi.

Artykuł 12.

Ażeby wyż rzeczone wydatki w należytych utrzymywane były granicach, tudzież ażeby dochód przez potrącenie onychże nie nad miarę uszczuplany był, corocznie przedłożony będzie komisyi do potwierdzenia przedukład tychże wydatków, a przy oznaczeniu różnicy między czystym dochodem i prowizyami zagwarantowanemi, nie będzie wolno przekraczać cyfry przedukładu onego.

Artykuł 13.

Jeżeliby przez przypadkowe lub nadzwyczajne wypadki, albo przez nieodporny gwałt przerwaną być miała regularna czynność na całej przestrzeni koleji lub na przestrzeni, wynoszącej więcej niż trzecią część całej linii koleji, wtedy na czas przerwy takowej wstrzymaną będzie także i działalność danej gwarancyi.

Artykuł 14.

Summy, jakie wypłaciły rządy kontraktujące towarzystwu przedsiębiorstwa, muszą być rządom zwrócone z przewyższek, jakieby się ukazywały w latach następnych

bahn und zwischen dem Betrage der vom festgesetzten gesellschaftlichen Capitale zugesicherten Interessen zu vergüten.

Artikel 11.

Der zu obigem Zwecke auszumittelnde Rein-Ertrag wird derjenige seyn, welcher sich von den jährlichen Einnahmen, nach Abschlag der, für die Erhaltung und den Betrieb der Bahn nöthigen Auslagen ergibt, wobei jedoch alle Abzüge für den Reservefond und auch alle durch wie immer geartete ausserordentliche Reparaturen herbeigeführten Auslagen, es möge die Nothwendigkeit derselben aus was immer für einer Veranlassung sich ergeben haben, ausgeschlossen sind.

Artikel 12.

Damit obige Auslagen innerhalb angemessener Gränzen gehalten werden, und um das Erträgniss durch den Abzug derselben nicht über die Gebühr zu schmälern, wird der Commission jährlich ein Voranschlag über jene Auslagen zur angemessenen Genehmigung vorgelegt werden, und es darf bei der Ermittlung des Unterschiedes zwischen dem Rein-Ertrage und den verbürgten Interessen die aus jenem Voranschlage sich ergebende Ziffer nicht überschritten werden.

Artikel 13.

Wenn durch zufällige oder ausserordentliche Ereignisse oder durch unwiderstehliche Gewalt der regelmässige Betrieb auf der ganzen oder auf einer mehr als $1/3$ der ganzen Bahnlinie betragenden Strecke durch einen bedeutenden Zeitraum unterbrochen werden sollte, so wird während einer solchen Unterbrechung auch die Wirksamkeit der gewährten Garantie sistirt seyn.

Artikel 14.

Die Summen, welche die contrahirenden Staaten der Unternehmungs-Gesellschaft in Folge der vorangeführten Garantie zahlten, müssen Ihnen aus den, durch die Erträgnisse in

eccedenze che, al di là dell'interesse garantito si verificassero nei prodotti degli anni successivi.

Articolo 15.

All'effetto poi di stabilire più particolarmente la misura dell'impegno che ciascun Governo assume nel garantire alla Società concessionaria un minimum di interesse sul capitale che verrà impiegato nella costruzione ed attivazione della strada centrale italiana, resta concordemente determinato quanto appresso:

Sarà tenuto conto distinto dirimpetto a ciascun Governo delle somme tutte impiegate esclusivamente nella costruzione ed armamento del piano stradale dentro il territorio del rispettivo Stato, come per le opere e fabriche qualunque erette dalla Società nel territorio suddetto per necessario servizio della strada medesima.

La spesa occorsa per provvista di macchine, carrozze, carri e quanto altro occorra per l'esercizio della strada, e che servir debba a promiscuo servizio sopra la linea della medesima, verrà ripartita per ugual porzione, e così per un quinto fra i cinque Governi cortraenti.

Ed il cumulo delle somme procedenti dai due titoli antedetti, costituirà il capitale sul quale ciascun Governo sarà tenuto a garantire per la sua quota, l'interesse pattuito con la Società.

Rimane però correspettivamente stabilito, che anco i prodotti che si realizzeranno sopra tutta la linea stradale debbono essere dimostrativamente imputati a vantaggio di ciascun Governo sopra la proporzione stessa del capitale sul quale ha l'obbligo di garantire gli interessi cosi che niuno dei Governi centraenti rimanga mai esposto oltre la differenza che per avventura si verifichi

przez porównanie dochodów ich z prowizyami zapewnionemi.

Artykuł 15.

Aby jednak miarę zobowiązania dokładniej oznaczyć, które każdy rząd na się przejął przez to, iż zagwarantowano ukoncesyonowanemu towarzystwu minimum prowizyj od kapitału, łożonego na wybudowanie i utrzymanie w ruchu włoskiej koleji żelaznej, uchwalono jednomyślnie, co następuje:

Dla każdego rządu prowadzony być winien oddzielny rachunek względem summ, wyłącznie użytych na założenie koleji i wystawienie zwierzchniej budowy jej w obrębie państwa dotyczącego, równie jak na inne, przez towarzystwo dla służby kolejnej wystawione budynki i urządzenia w obrębie terytoryum rzeczonego.

Koszta łożone na sprawienie wozów machinowych, osobowych i ciężarowych, tudzież na wszystko, co do ruchu koleji żelaznej i do spólnego użycia na linii kolejnej służyć ma, będą na równe części rozdzielone, a to po jednej piątej na każdy rząd kontraktujący.

Tym sposobem stanowić będzie summa ogólna, z powyższych obu postanowień wypadająca, kapitał, od którego każdy rząd opłacić będzie winien część swą prowizyj, dla towarzystwa zagwarantowanych.

Temuż jednak odpowiednio stanowi się, iż także i dochody od całej linii koleji wypadające, każdemu pojedynczemu rządowi w równym stosunku do kapitału, od którego tenże prowizye zagwarantował, na rzecz onegoż poczytane być muszą, w ten sposób, iż żaden rząd kontraktujący nie będzie miał więcej do opłacenia, jak różnicę, ukazującą się między częścią, z ogólnego dochodu

den nachfolgenden Jahren, gegenüber den verbürgten Interessen, allenfalls sich ergebenden Ueberschüssen zurückerstattet werden.

Artikel 15.

Um aber das Mass der Verbindlichkeit genauer zu bestimmen, welche jede Regierung dadurch auf sich nimmt, dass man der concessionirten Gesellschaft ein Minimum der Interessen von dem auf den Bau und die Inbetriebsetzung der italienischen Centralbahn aufgewendeten Capitale verbürgt, wird einstimmig folgendes beschlossen:

Es wird gegenüber einer jeden Regierung über die Summen, welche ausschliesslich für den Bau und die Herstellung des Oberbaues der Bahn innerhalb des Gebietes des bezüglichen Staates, so wie für die sonstigen, von der Gesellschaft behufs des Bahndienstes errichteten Gebäude und Werke innerhalb des genannten Gebietes verwendet worden sind, eine abgesonderte Rechnung geführt werden.

Die Kosten für die Anschaffung von Maschinen, Personen- und Lastwägen, so wie für Alles, was zum Betriebe der Eisenbahn und zur gemeinsamen Benützung auf der Bahnlinie dient, werden zu gleichen Theilen, also mit Einem Fünftel auf jede der contrahirenden Regierungen repartirt.

Und die aus den beiden obigen Bestimmungen sich ergebende Gesammtsumme bildet das Capital, nach welchem jede Regierung verbunden seyn wird, Ihren Antheil an den, der Gesellschaft verbürgten Interessen zu leisten.

Es wird jedoch damit im Einklange festgesetzt, dass auch die, von der ganzen Bahnlinie sich ergebenden Erträgnisse nachweislich jeder einzelnen Regierung im gleichen Verhältnisse zu dem Capitale, von welchem dieselbe die Interessen zu verbürgen sich verpflichtete, zu Guten gerechnet werden müssen, so, dass keine der contrahirenden Regierungen mehr zu entrichten haben wird, als die allfällige Differenz zwischen dem Ihr aus dem Ge-

tra la quota dei prodotti totali della strada che deve essergli attribuita e la quota dell'interesse di cui ha assunto la garanzia l'una e l'altra ugualmente calcolata sulla base del capitale risultante dal cumulo delle spese surriferite.

Siccome rimane per ultimo dichiarato che al termine della concessione ciascun Governo entrerà liberamente al possesso del tronco o tronchi stradali esistenti sul rispettivo territorio, e delle fabriche di ogni genere, che fossero state costruite per servizio della strada.

Articolo 16.

I Governi contraenti si riserberanno finalmente, dirimpetto alla Società concessionaria, e correspettivamente alla garanzia che le accordano i diritti che appresso:

a) di invigilare nel più lato modo l'amministrazione economica dell'impresa, di richiedere tutti gli schiarimenti e comunicazioni che crederà opportuni, di farsi rappresentare nelle adunanze generali per mezzo di due o tre Commissarii, e di prendere parte attiva non tanto nelle discussioni, quanto anche nelle deliberazioni delle medesime;

b) di ordinare un cambiamento di tariffe parziali o generali quando l'esperienza dimostrasse che con quelle in corso non si può raggiungere una rendita che valga a coprire, oltre le spese, il garantito interesse.

Articolo 17.

La Società concessionaria dovrà permettere che i Governi concedenti erigano a proprio conto e per loro servizio i telegrafi elettrici lungo la linea stradale, avrà l'obbligo di dar comodo nelle stazioni per la residenza dei Gabinetti telegrafici, e farà

się jej należącą, a częścią do zagwarantowanych prowizyj odnoszącą się, które to obie ilości porachowane być winny jednostajnie na podstawie kapitału, z całości wyż rzeczonych wydatków ukazującego się.

W końcu stanowi się, iż z ustaniem koncesyi każdy rząd bez przeszkody, wejść ma w posiadanie założonej w jego terytoryum jakiejkolwiekbądź części koleji, równie jak wszelkich budynków dla służby, około koleji żelaznej wyprowadzonych.

Artykuł 16.

Rządy kontraktujące, zastrzegają sobie zresztą od ukoncesyowanego towarzystwa i względnie gwarancyi onemuż udzielonej, prawa następujące:

a) prawo kontroli nad ekonomicznem zarządem przedsiębiorstwa, w jak najrozciąglejszym sposobie, niemniej prawo żądania wszelkich wiadomości i udzieleń potrzebnych, dalej prawo zastępstwa w zgromadzeniach jeneralnych, przez dwóch lub trzech komisarzy i prawo czynnego udziału nietylko w obradach ale też i uchwałach ich;

b) prawo zmienienia taryfy cen w części lub wcałości, skoro tylko z doświadczenia się wykaże, że istniejące taryfy nie przynoszą takich dochodów, jakichby wymagała potrzeba do pokrycia wydatków wraz z prowizyami zagwarantowanemi.

Artykuł 17.

Ukoncesyonowane towarzystwo, będzie musiało zezwolić na to, że rządy koncesyę dające, własnym kosztem dla rzeczy służby swej wzdłuż koleji wystawią telegrafy elektryczne; towarzystwo będzie oraz zobowiązane odstąpić potrzebne miejsca dla

sammt-Erträgnisse zukommenden Antheile und zwischen dem von Ihr verbürgten Interessentheile beträgt, welch' beide Quoten gleichförmig auf Grundlage des, aus der Gesammtheit der, oben besprochenen Auslagen sich ergebenden Capitales zu berechnen sind.

Eben so wird schliesslich erklärt, dass mit dem Erlöschen der Concession jede Regierung ungehindert in den Besitz der, in das bezügliche Gebiet fallenden Bahnstrecke, oder Strecken so wie sämmtlicher Bauwerke, welche für den Eisenbahndienst aufgeführt worden seyn sollten, zu treten hat.

Artikel 16.

Die contrahirenden Regierungen behalten sich endlich gegenüber der concessionirten Gesellschaft und beziehungsweise der ihr gewährten Garantie, folgende Rechte vor:

a) *Die ökonomische Gebarung der Unternehmung in ausgedehntester Weise zu überwachen; alle Aufschlüsse und Mittheilungen, die sie für nothwendig halten, abzuverlangen, sich bei den General-Versammlungen durch zwei oder drei Commissäre vertreten zu lassen, und nicht nur an den Berathungen, sondern auch an den Beschlüssen derselben thätigen Antheil zu nehmen;*

b) *eine Aenderung der Preis-Tarife partiell oder allgemein anzuordnen, sobald die Erfahrung zeigen sollte, dass man durch die bestehenden keinen solchen Ertrag erzielt, der hinreicht, nebst den Auslagen auch die verbürgten Interessen zu decken.*

Artikel 17.

Die concessionirte Gesellschaft wird zugeben müssen, dass die concessionirenden Regierungen auf eigene Kosten und für ihren Dienst, längs der Bahn elektrische Telegraphen errichten; sie wird ferner die Verpflichtung haben, auf den Stationen die für die Aufstellung

che le persone addette al suo servizio si prestino pure a sorvegliare la manutenzione dei telegrafi medesimi.

Correspettivamente i Governi concederanno alla Società l'uso gratuito dei telegrafi per le comunicazioni interessanti esclusivamente il servizio della strada ferrata, osservate sempre le discipline convenienti.

Articolo 18.

Tutte le volte che gli Stati contraenti si troveranno d'accordo per ridurre ad atto la facoltà riservatasi di stabilire la linea telegrafica, di che è sopra parola, ciascuno contribuirà alla spesa nella percorrenza del proprio territorio, e dentro i limiti del medesimo avrà il carico del personale necessario. Per altro ogni comunicazione tra Governo e Governo per mezzo della linea telegrafica, sarà gratuita, e quando la linea stessa dovesse esser messa a disposizione anche del pubblico, ciò formerà subbietto di accordo separato.

Articolo 19.

La Società concessionaria dovrà pure obbligarsi alla condizione di condurre gratis con i treni stabiliti un vagone postale, o di dare altrimenti comodo, a piacere dei Governi interessati, per il trasporto delle corrispondenze postali, regolando le corse e le fermate dei convogli in modo che possa lungo la linea essere disimpegnato il servizio postale.

La Società dovrà in ultimo obbligarsi tanto ad assicurare per un prezzo discreto, da convenirsi, il trasporto dei militari, della forza politica e degli arrestati che fossero alla loro rispettiva custodia commessi, in guisa che siavi per questi ultimi la sicurezza necessaria, quanto a stipulare ogni

ustawienia biór telegraficznych, takowe także nałożyć winno na personale swe, przy koleji żelaznej ustanowione, obowiązek dozorowania nad utrzymaniem telegrafów.

Przeciwnie, dozwolą rządy towarzystwu bezpłatne używanie telegrafów, do udzielania sobie wiadomości, wyłącznie służby przy koleji żelaznej dotyczących, atoliż zawsze z przestrzeganiem przepisów, w tej mierze istniejących.

Artykuł 18.

Ile razy rządy kontraktujące, ułożą się zrobić użytek z zastrzeżonego sobie prawa założenia linii telegraficznej — o czem wyżej mowa była — ponosić będzie każdy z nich koszta na własne jego terytoryum przypadające, w którego granicach także i o personale potrzebne, staranie mieć będzie.

Wreszcie każde telegraficzne udzielanie między rządami, bezpłatnie miejsce mieć będzie i jeżeliby linija telegraficzna publiczności do użycia otworzoną być miała, okoliczność ta, przedmiot osobnej konwencyi stanowić będzie.

Artykuł 19.

Ukoncesyonowane towarzystwo zobowiąże się także, wraz z ustanowionemi pociągami, bezpłatnie przesełać jeden wagon pocztowy, lub w inny jaki sposób, podług woli rządu interesowanego, stosowne poczynić kroki, dla przeprawy poczty listowej, mając oraz na sobie uregulowanie jazdy i zatrzymywania pociągów w taki sposób, ażeby służba pocztowa, wzdłuż linii koleji załatwianą być mogła.

Towarzystwo zobowiąże się nakoniec tak transport wojska i politycznych straży organów, jakoteż transport aresztantów nadzorowi jego poruczonych, przyczem, co się tycze ostatnich potrzebnych środków ostrożności, przestrzegać należy — zapewnić za cenę słuszną, umówić się ma-

der telegraphischen Bureaux nöthigen Localitäten einzuräumen und auch die Aufsicht über die Erhaltung der Telegraphen durch ihr Eisenbahn-Personale besorgen zu lassen.

Dagegen werden die Regierungen der Gesellschaft die unentgeltliche Benützung der Telegraphen für die ausschliesslich auf den Eisenbahndienst sich beziehenden Mittheilungen doch immer unter Befolgung der diessfälligen Vorschriften, gestatten.

Artikel 18.

So oft die contrahirenden Staaten übereinkommen werden, von dem vorbehaltenen Rechte der Errichtung der telegraphischen Linie — wovon oben die Rede war — Gebrauch zu machen, wird hierzu jeder derselben die auf das eigene Gebiet entfallenden Kosten beizutragen, und so auch innerhalb der Gränzen desselben für das nöthige Personale zu sorgen haben.

Uebrigens wird jede telegraphische Mittheilung zwischen den Regierungen unter sich unentgeltlich stattfinden, und wenn die telegraphische Linie dem Publikum zur Benützung überlassen werden sollte, wird diess den Gegenstand eines besonderen Uebereinkommens bilden.

Artikel 19.

Die concessionirte Gesellschaft wird sich auch verpflichten müssen, mit den festgesetzten Fahrzügen einen Postwaggon unentgeltlich zu befördern oder auf sonstige Weise nach Belieben der betheiligten Regierungen das Geeignete für den Brief-Postverkehr zu veranstalten, indem sie zugleich die Fahrten und Aufenthalte der Züge in der Art zu regeln hat, dass der Postdienst längs der Bahnlinie besorgt werden könne.

Die Gesellschaft wird sich schliesslich verpflichten müssen, sowohl den Transport des Militärs, der politischen Wach-Organe, so wie auch der, ihrer Aufsicht anvertrauten Arrestanten, wobei bezüglich der letzteren die nöthigen Vorsichten zu beachten sind, gegen einen zu verabredenden billigen Preis sicher zu stellen, als auch jede grösstmöglichste und

maggiore facilità combinabile per il trasporto dei militari che viaggiano isolati od in corpo, secondo quello che nei rispettivi casi si pratica sopra altre strade di ferro già attivate.

jącą, tudzież zaprowadzić wszelkie jak największe i najzgodniejsze ułatwienie dalszej osób wojskowych przeprawy, którzy pojedynczo lub oddziałami podróżują, wedle zwyczajnego w tej mierze sposobu postępowania w podobnych przypadkach na innych kolejach żelaznych, obecnie już w ruchu zostających.

Articolo 20.

Il Governo Austriaco, come ciascun altro dei Governi contraenti permetterà che la Società si formi in qualunque delle città del rispettivo dominio, ed abbia sede nella medesima, con che per altro debba in ogni caso essere costituita un' amministrazione generale residente in Modena, che viene riguardata come luogo centrale per gli interessi della impresa.

Artykuł 20.

Rząd austryacki, tudzież każdy inny rząd kontraktujący dozwoli, ażeby towarzystwo w jakiembądź mieście terytoryum dotyczącego zawiązało się i tamże siedzibę swą założyło, atoliż pod tym warunkiem, ażeby utworzoną została administracya jeneralna z siedzibą w Modenie, które to miejsce za centralny punkt będzie uważane dla spraw przedsiębiorstwa.

Articolo 21.

Le azioni della Società godranno ugualmente in tutti gli Stati dei Governi contraenti tutte quelle garanzie, prerogative e facilità che si accordano rispettivamente alle azioni delle Società indigene.

Artykuł 21.

Akcye towarzystwa doznawać będą we wszystkich państwach rządów kontraktujących, owych wszystkich gwarancyj, prerogatyw i ulżeń, jakich doznają akcye towarzystw krajowych.

Articolo 22.

La Commissione, di che è parola negli Articoli precedenti, si comporrà di cinque Membri, uno per ciascun Governo, ed avrà la sua sede pure in Modena. Ciascun Governo sosterrà la spesa del Commissario rispettivo, ma tutte le spese occorrenti per il personale subalterno ed altre di uffizio, saranno sostenute dalla Società e portate annualmente nel bilancio di previsione prescritto dall' Art. 12 surriferito.

Artykuł 22.

Komisya w powyższych artykułach wspomniona, składać się będzie z 5 członków— jeden dla każdego rządu — która siedzibę swą także w Modenie mieć będzie. Każdy rząd ponosić będzie wydatki dla swego komisarza; atoliż wszelkie potrzebne wydatki na podrzędne personale i wydatki urzędowe, towarzystwo opędzić będzie winno, które wciągnione zostaną w przedukład roczny, Art. 12^{m} przepisany.

Articolo 23.

Con regolamento speciale da concordarsi, verrà stabilita la sfera di attribuzioni della Commissione prenominata, cosi dirimpetto ai Governi contraenti quanto verso al Società.

Artykuł 23.

Regulaminem osobno ułożyć się mającym, ustanowionym będzie zakres działania wyż rzeczonej komisyi nietylko naprzeciw rządom kontraktującym, ale też i naprzeciw towarzystwu.

vereinbarliche Erleichterung für die Weiterbeförderung der Militärpersonen, welche einzeln oder truppenweise reisen, nach der, in ähnlichen Fällen auf anderen bereits im Betriebe stehenden Eisenbahnen üblichen Verfahrungsweise, einzuführen.

Artikel 20.

Die österreichische, so wie jede andere contrahirende Regierung wird gestatten, dass die Gesellschaft sich in was immer für einer Stadt des bezüglichen Gebietes bilde und in derselben ihren Sitz nehme, jedoch unter der Bedingung, dass eine General-Administration errichtet werde, die in Modena, *welcher Ort als Centralpunct für die Angelegenheiten der Unternehmung anzusehen ist, zu residiren hat.*

Artikel 21.

Die Actien der Gesellschaft werden gleichmässig in allen Staaten der contrahirenden Regierungen alle jene Garantien, Vorrechte und Erleichterungen geniessen, welche bezüglich der Actien inländischen Gesellschaften zugestanden werden.

Artikel 22.

Die in den früheren Artikeln besprochene Commission wird aus 5 Mitgliedern — Eines für jede Regierung — bestehen, und ihren Sitz gleichfalls in Modena *haben. Jede Regierung wird die Auslagen für ihren Commissär zu tragen haben, aber alle nöthigen Auslagen für das untergeordnete Personale und die Amts-Auslagen sind von der Gesellschaft zu bestreiten, und in den, durch den Artikel 12 vorgeschriebenen Jahres-Voranschlag einzubeziehen.*

Artikel 23.

Durch ein zu verabredendes besonderes Reglement wird der Wirkungskreis der vorbenannten Commission sowohl gegenüber den contrahirenden Regierungen, als auch gegenüber der Gesellschaft festgestellt werden.

Articolo 24.

All' effetto che resti precisamente determinata la portata del privilegio che i Governi contraenti intendono di accordare alla Società concessionaria, è dichiarato che, conseguentemente al medesimo eglino si obbligano solamente a non autorizzare, per tutta la durata della concessione, altra strada ferrata che serva direttamente alle medesime comunicazioni dei luoghi allacciati con la linea di strade che forma il soggetto della concessione medesima.

Mentre all' opposto si riservano rispettivamente la facoltà di eseguire ed autorizzare la costruzione di nuove strade o bracci di strade, tanto ordinarie quanto ferrate, anche in comunicazione od in prolungamento di quelle sopraenunciate.

Articolo 25.

Il cambio delle ratifiche della presente Convenzione avrà luogo in Roma nello spazio di giorni quaranta o più presto, se sarà possibile.

In fede di che la presente Convenzione è stata in cinque originali firmata dai Plenipotenziarii suddetti che vi hanno apposto la impronta dei loro stemmi.

Roma il giorno primo del mese di Maggio dell' anno mille ottocento cinquantuno.

G. Card. Antonelli m. p.
M. Esterházy m. p.
Malaguzzi m. p.
M. A. Onesti m. p.
G. Baldasseroni m. p.

Artykuł 24.

Ażeby objętość przywileju, przez rządy kontraktujące, towarzystwu ukoncesyonowanemu udzielić się mającego, dokładnie została oznaczoną, oświadczają rządy niniejszem, iż odpowiednio takowemu zobowiązują się, że przez cały ciąg koncesyi, nie dozwolą żadnego innego założenia koleji żelaznej, któryby służył do bezpośredniego obrotu miejsc, mających być połączonemi przez liniję koleji żelaznej, przedmiot koncesyi stanowiącą.

Przeciwnie zaś, zastrzegają sobie rządy prawo, wyprowadzać lub dozwalać założenia nowych dróg i koleji żelaznych albo ich odnóg, służących tak do połączenia jak do przedłużenia onychże wyż namienionych.

Artykuł 25.

Wymiana ratyfikacyj niniejszej konwencyi, nastąpi w Rzymie w ciągu dni czterdziestu, albo nawet i pierwej, jeżeli będzie można.

W dowód czego konwencya niniejsza w pięciu oryginałach przez wyż wymienionych pełnomocników została podpisaną i pieczęciami zaopatrzoną.

Rzym, dnia pierwszego miesiąca Maja, roku tysiąc ośmset pięćdziesiątego pierwszego.

J. Kard. Antonelli m. p.
M. Esterházy m. p.
Malaguzzi m. p.
M. A. Onesti m. p.
J. Baldasseroni m. p.

Przejrzawszy i rozważywszy wszystkie artykuły konwencyi niniejszej, oświadczamy i zeznajemy niniejszem, iż wszystkie i każdy z osobna, przyjmujemy i zatwierdzamy, przyrzekając oraz słowem Naszem cesarskiem, iż nakażemy, ażeby wszystko, co-

Artikel 24.

Damit die Tragweite des Privilegiums, welches die contrahirenden Regierungen der concessionirten Gesellschaft zu verleihen gedenken, genau bestimmt werde, wird erklärt, dass demselben gemäss sie sich nur verpflichten, während der ganzen Dauer der Concession, keinen anderen Eisenbahnbau zu genehmigen, welcher zum unmittelbaren Verkehre der Orte zu dienen hätte, welche durch die, den Gegenstand dieser Concession bildenden Eisenbahnlinie zu verbinden sind.

Dagegen behalten sich die Regierungen die Berechtigung vor, den Bau neuer Strassen und Eisenbahnlinien oder Arme derselben, sowohl zur Verbindung, als zur Verlängerung der vorangeführten, auszuführen oder zu genehmigen.

Artikel 25.

Die Auswechslung der Ratificationen der gegenwärtigen Convention wird in Rom binnen vierzig Tagen, oder wenn möglich, noch eher stattfinden.

Urkund dessen ist die gegenwärtige Convention in fünf Originalien von den oben genannten Bevollmächtigten unterfertiget und mit ihren Siegeln versehen worden.

Rom, den ersten Tag des Monates Mai des Jahres Eintausend achthundert Ein und fünfzig.

J. Card. Antonelli m. p.
M. Esterházy m. p.
Malaguzzi m. p.
M. A. Onesti m. p.
J. Baldasseroni m. p.

Nos visis et perpensis Conventionis hujus articulis illos omnes ratos gratosque habere hisce profitemur ac declaramus, verbo Nostro Caesareo-Regio spondentes, Nos ea omnia, quae in illis continentur,

kolwiek w nich się znajduje, ściśle wykonywanem było, i że nigdy nie dozwolimy, ażeby od Naszych podwładnych w czemkolwiek był im uszczerbek czyniony.

W dowód czego, dokument niniejszy ratyfikacyjny, własną ręką podpisaliśmy i na nim pieczęć Naszą wycisnąć rozkazaliśmy.

Dan w Wiedniu 4. Czerwca 1851, Panowania Naszego w roku czwartym.

Franciszek Józef m. p.

F. Schwarzenberg m. p.

fideliter executioni mandaturos, nec, ut illis ulla ratione a Nostris contraveniatur, permissuros esse.

In quorum fidem praesentes tractatus tabulas, Manu Nostra signavimus, sigilloque Nostro muniri jussimus.

Dabantur Viennae die 4. Junii 1851 Nostrorum Regnorum tertio.

Franciscus Josephus m. p.

F. Schwarzenberg *m. p.*